

Franciszek Sieraszewski*

Problem kradzieży samochodów w Polsce w aspekcie ubezpieczeń AC

Abstrakt: Celem artykułu jest dostarczenie informacji na temat kradzieży samochodów w Polsce. Posiłkując się dostępnymi danymi z poszczególnych miast Polski, autor wskazuje również na to jakie auta bądź rodzaje aut są na celowniku złodziei. Dodatkowo autor pokazuje problem w innym aspekcie - profesjonalnego podejścia złodziei do sprawy kradzieży aut. Tekst artykułu to również swoiste badanie jak na problem kradzieży aut reaguje polski rynek ubezpieczeń oraz jakie możliwości ochrony przed wskazanym ryzykiem istnieją.

Wprowadzenie

Kradzież aut to istotny problem, który ciągle istnieje pomimo tego, że z roku na rok liczba „znikających” samochodów się zmniejsza.¹ Policyjne statystyki wskazują, że liczba skradzionych samochodów w 2005 roku to 45 292 natomiast w 2015 wyniosła już tylko 13 408 aut. Spadek jest gwałtowny co oczywiście cieszy jednak problem kradzieży samochodów pojawia się w innej odsłonie. Mianowicie skradzione samochody coraz rzadziej wracają do swoich właścicieli. Szybka rozbiórka samochodu na części, swobodny transport za wschodnią granicę lub sprzedaż części w Internecie to nowe sposoby złodziei na zarabianie pieniędzy.

Profil potencjalnego grabieżcy jest zupełnie różny niż przed kilkunastoma latami. Współcześni złodzieje samochodów to zazwyczaj fachowcy, którzy wcześniej mieli do czynienia z otwieraniem aut czy też doskonale znają ich zabezpieczenia. Niejednokrotnie są to ślusarze, mechanicy czy też elektrycy, którzy poprzez wyuczony zawód świetnie omijają zabezpieczenia przed kradzieżą.

W poniższym tekście zostaną umieszczone również statystyki pokazujące jakie auta w danej części kraju złodzieje upodabali sobie najbardziej.

1. Ubezpieczenie AC - wariant ochrony przed kradzieżą

Autocasco to dobrowolne ubezpieczenie pojazdów mechanicznych od zdarzeń losowych. W zależności od oferty ubezpieczycieli asekuracja obejmuje ochronę po-

---

* student 3 roku, kierunek Finanse i Rachunkowość, Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu, Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy, Koło Naukowe Ubezpieczeń

¹ Adam Mirosiński, *Kradzieże aut w 2015 roku. Jakie modele upodabali sobie złodzieje?*, Dostęp [15.02.2016], <http://www.motofakty.pl/artykul/kradzieze-aut-w-2015-roku-jakie-modele-upodobali-sobie-zlodzieje.html>.

jazdu wraz z jego wyposażeniem w zakresie utraty, zniszczenia, uszkodzenia lub kradzieży.

W ciągu ostatnich kilku lat liczba skradzionych aut znacznie spadła co dało do myślenia kierowcom. Coraz częściej zadają sobie pytanie czy tak naprawdę warto zaopatrzyć się w ubezpieczenie autocasco od kradzieży. Co jeśli to jednak będzie Twój samochód? Wbrew pozorom na celowniku złodziei znalazły się również samochody nie wielkiej wartości. W ubiegłym roku najczęściej kradzionymi samochodami okazały się Volkswageny Golfy, Audi A4 a tuż za nimi Volkswageny Passaty. Statystyki są nieco mylące, ponieważ nie ujęto w nich, ile samochodów danej marki porusza się po polskich drogach. Przykładowo Volkswagen Golf to jeden z najbardziej popularnych samochodów w Polsce, dlatego też częściej dochodzi do jego kradzieży. Istnieje większy popyt na jego części co złodzieje samochodowi skrzętnie wykorzystują. W sporządzanych danych dotyczących kradzieży aut często nie ujmuje się również samochodów o wyższym standardzie (luksusowych). Niewątpliwie jest ich mniej na drogach co jednak nie przekłada się na zainteresowanie paserów samochodowych.²

Towarzystwa ubezpieczeniowe oceniając ryzyko ubezpieczeniowe kompletują informacje związane z danym przypadkiem ochrony. Jaki model samochodu zostaje objęty ochroną, miejsce zamieszkania, gdzie będzie zaparkowane auto oraz liczba i rodzaj zabezpieczeń antykradzieżowych. Warto zwrócić uwagę na to, że oferty zakładów ubezpieczeń przed ochroną od kradzieży zazwyczaj znacznie różnią się od siebie. Wynika to z faktu, iż jest to ubezpieczenie dobrowolne i charakteryzuje się swobodą i indywidualnością w jego tworzeniu.

W zależności od miejsca zamieszkania rabusie upodobili sobie różne typy aut. Przykładowo w Warszawie giną najczęściej samochody japońskiej myśli technologicznej (Mazda, Toyota, Honda), natomiast jeśli chodzi o Łódź jest to Fiat Panda. Tą jakże negatywną popularnością cieszy się także Volkswagen Golf, który w większości polskich miast występuje na czele listy najczęściej kradzionych pojazdów.³

Pomimo wielu lat obecności ubezpieczenia AC od kradzieży na polskim rynku ubezpieczeń wciąż ujawnia się jego niezajomość lub niedopatrzanie ze strony konsumenta. Corocznie do Rzecznika Ubezpieczonych wpływa znaczna ilość skarg na ubezpieczycieli, najczęściej z powodu niewypłacenia zadośćuczynienia. Zakłady ubezpieczeń odmawiają wypłaty odszkodowania w momencie, gdy ubezpieczony nie spełnił odpowiednich warunków zawartych w ogólnych warunkach ubezpieczenia. Mianowicie brak należytej staranności w zabezpieczeniu przez posiadacza poza pojazdem: kompletu kluczyków, dokumentów, urządzeń służących do sterowania zabezpieczeniami przeciw kradzieżowym. Dlatego też po zgubieniu powyższych rze-

---

² Tomasz Wróblewski, Wanda Myszk, Małgorzata Więcko, *Ubezpieczenia komunikacyjne AUTO-CASCO*, https://rf.gov.pl/vademecum-klienta/abc-ubezpieczen/Ubezpieczenia_komunikacyjne_AUTO_CASCO__149.

³ Adam Mirosiński, *Kradzieże aut w 2015 roku. Jakie modele upodobili sobie złodzieje?*, Dostęp [15.02.2016], <http://www.motofakty.pl/arttykul/kradzieze-aut-w-2015-roku-jakie-modele-upodobili-sobie-zlodzieje.html>.

czy należy niezwłocznie poinformować o tym ubezpieczyciela w celu uniknięcia późniejszej odmowy wypłacenia odszkodowania.

Większość z ubezpieczycieli funkcjonujących na rynku ubezpieczeniowym zawiera w ogólnych warunkach umowy AC od kradzieży następującą treść np:

1) W zakresie ubezpieczenia nie mieszczą się i nie są objęte ochroną ubezpieczeniową (...) szkody powstałe w wyniku kradzieży, jeśli:

nie zabezpieczono należycie wszystkich kompletów kluczyków i dokumentów samochodu - co uniemożliwia ich przedstawienie przy zgłoszeniu szkody; (...)

2) Ubezpieczeniem nie są objęte szkody (...) powstałe wskutek kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia albo zabrania pojazdu w celu krótkotrwałego użycia w przypadku, gdy: (...)

po opuszczeniu pojazdu (tj. oddaleniu się od pojazdu i pozostawieniu go bez bezpośredniego nadzoru kierującego lub pasażerów) nie dokonano:

- zabezpieczenia z należytą starannością poza pojazdem dokumentów pojazdu (dowodu rejestracyjnego lub karty pojazdu) lub kluczyków (sterowników) służących do: otwarcia lub uruchomienia pojazdu lub uruchomienia urządzeń zabezpieczających pojazd przed kradzieżą.

Ubezpieczyciel badając, czy należy wypłacić odszkodowanie za kradzież auta kieruje się głównie tym czy właściciel pojazdu dołożył wszelkich starań, aby do szkody nie doszło. Do kradzieży wyżej wymienionych przedmiotów często dochodzi w dużych skupiskach ludzi, gdzie podczas chwili nieuwagi można pozbyć się samochodu i nie otrzymać za to odszkodowania. Zazwyczaj ciężko jest uzyskać jakiegokolwiek odszkodowanie w momencie, gdy nie straciliśmy kompletu kluczyków pod wpływem napaści, nie stawiając oporu. Dlatego też zawierając umowę ochrony od kradzieży należy dbać o swoje mienie nie pozostawiając je choć na moment bez opieki.

2. Ubezpieczenie minicasco korzyść czy farsa?

Konsumenci wybierający ubezpieczenie autocasco kierują się ceną, która w przypadku wyboru pełnego pakietu ochrony przed ryzykiem może być niezwykle wysoka. Zakłady ubezpieczeń wychodząc naprzeciw swoim klientom skonstruowały ubezpieczenie minicasco, które chroni przed zaznaczonym w umowie ryzykiem. W zależności od zapisów zawartych w OWU ochrona może dotyczyć: kradzieży, szkody całkowitej, szkody częściowej lub też działania sił natury. Jeśli chodzi o opłacalność to w przypadku stosunkowo nowych aut warto zainwestować w pełny pakiet AC.⁴ Nowoczesne samochody zazwyczaj naszpikowane są elektroniką co w przypadku nawet niewielkiej szkody może sporo kosztować konsumenta. Co do starszych pojazdów to znakomitym wyjściem jest zakup oferty minicasco. Często składka

---

⁴ Ubezpieczenie samochodu od kradzieży – ważny dodatek czy niewypał?, dostęp [13.12.2016], <https://ubezpieczamy-auto.pl/ubezpieczenie-samochodu-od-kradziezy>

ubezpieczenia wynosi niewiele (nawet może być to kilkadziesiąt złotych), a chroni konsumenta przed określonym ryzykiem w danym przypadku przed kradzieżą. Istotą ubezpieczenia minicasco jest konkretna ochrona przed ryzykiem.

3. Ubezpieczenie oldtimerów – innowacja w ubezpieczeniach

Z roku na rok na polskich drogach pojawia się coraz więcej tzw. klasyków, których właściciele to prawdziwi pasjonaci. Ludzie, którzy z niezwykłą pieczołowitością przygotowują swoje auta do kolejnych tras. Zakłady ubezpieczeniowe zrobiły ukłon w stronę właścicieli oldtimerów tworząc ofertę ochrony „szytą na miarę”. Kolekcjonerzy zabytkowych aut poświęcają wiele czasu jak i pieniędzy w dbałość o swoje samochody, dlatego też chcą, aby w przypadku szkody móc uzyskać pomoc czy rekompensatę za poniesione straty. Wycena szkody, która nastąpiła na samochodzie zabytkowym to niezwykle trudna sprawa. Towarzystwo ubezpieczeń Warta podjęło się stworzenia ubezpieczenia można śmiało powiedzieć od pasjonatów dla pasjonatów. Dzięki wiedzy miłośników zabytkowych aut i zarazem kompetencji ubezpieczeniowych powstał projekt Warta Klasyki.⁵ Ochrona w ramach tego ubezpieczenia obejmuje szkodę w postaci uszkodzenia pojazdu oraz *kradzieży*. Ubezpieczyć można auto 25-letnie czy też starsze o wartości powyżej 10 tys. złotych co istotne, aby zawrzeć umowę nie jest konieczne członkostwo w automobilklubie czy rejestracji auta jako zabytkowe. Początkowo grupa fachowców wycenia wartość samochodu następnie przechodząc do indywidualnej oceny ubezpieczenia. Likwidacja szkody samochodów zabytkowych to również staranny proces, w którym bierze udział dedykowany zespół likwidatorów. To niezwykle interesująca oferta, która była potrzebna na polskim rynku ubezpieczeń między innymi ze względu na to, że rocznie przybywa ok. 30% rejestracji zabytkowych pojazdów. Niestety amatorzy cudzej własności objęli zabytkowe pojazdy swoim zainteresowaniem. Negatywnym przykładem może być sprawa z sierpnia 2014 roku, gdzie w Osielsku koło Bydgoszczy dokonano kradzieży zabytkowych mercedesów. Jeden z nich w skutek wypadku został rozbity natomiast drugi nie został odnaleziony do dziś. Ubezpieczenie Warta Klasyki to swoista odpowiedź na podobne zdarzenia.⁶

4. Kradzież samochodów ciężarowych

Poprzez wzrost kradzieży aut ciężarowych w Europie pojawia się kolejny problem dotyczący kradzieży pojazdów. Znaczny wzrost kradzieży tzw. ciężarówek

---

⁵ *Warta: pierwsze w Polsce ubezpieczenie AC dla klasyków*, „Wprost”, 15.05.2015, <https://www.wprost.pl/506742/Warta-pierwsze-w-Polsce-ubezpieczenie-AC-dla-klasykow>.

⁶ *Przez tą kradzież o Osielsku usłyszał cały świat. Ciągłe szukają drugiego samochodu*, Dostęp[04.12.2016], <http://eosielsko.pl/wiadomosci/283-mijaja-trzy-miesiace-od-kradziezy-dzieki-ktorej-swiat-uslyszal-o-osielsku-caly-czas-nie-odnaleziono-drugiego-samochodu>.

nastąpił w Wielkiej Brytanii, bo sięgnął liczby nawet 2000 zawiadomień w ciągu roku.⁷ Niechlubnym liderem statystyk są Włochy, gdzie w ciągu roku do kradzieży aut ciężarowych dochodziło od 6 do 7 tysięcy razy. Jak się okazuje na celowniku złodziei są nie tylko auta osobowe, ale również takie, które przewożą ładunki. Niestety należy też wspomnieć o niepodejmowaniu należytej staranności przed uniknięciem szkody. Przykładami takich „rażących zawinień” mogą być: parkowanie pojazdu ciężarowego na parkingu niestrzeżonym, brak zabezpieczeń antykradzieżowych, pozostawienie lub zgubienie kluczyków czy też wadliwe zamki w drzwiach do kabiny. Dlatego też firmy transportowe powinny podejść do sprawy poważnie i przypominieć kierowcom o starannych zabezpieczeniach pojazdów ciężarowych. Wybierając się do krajów, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia szkody jest znaczne warto zabezpieczyć się m.in. za pomocą zamknięcia skrzyni ładunkowej.

Amatorzy cudzej własności znaleźli kolejny sposób na pozyskiwanie samochodów ciężarowych czy też ich drogocennych ładunków. Mianowicie chodzi o przechwycenie transportu już w świecie wirtualnym. Złodzieje często również podszywają się pod legalnie działające firmy dokładniej, podstawiają swoje tiry, ładują towar, auto odjeżdża i znika. Coraz częściej spotykanym zjawiskiem jest kradzież na tzw. firmy „słupy” profesjonalne strony internetowe i rzekomo legalne licencje. Następnie podstawiony przewoźnik zabiera transport i znika. Trop najczęściej kończy się na magazynach wynajętych na kilka dni.

Tak jak w przypadku wymienionych sytuacji z pojazdami osobowymi samochody ciężarowe są kradzione również na różne sposoby. Niedawno w Europie pojawiły się przypadki otrucia kierowcy za pomocą nieznannej substancji. *Pierwszy tego typu wydarzenie miało miejsce kilka miesięcy temu na południu Niemiec, gdzie wyprzedzająca go ciężarówka po zakończeniu manewru zjechała lekko na pobocze i jej kierowca rzucił czymś przez okno w kierunku kabiny kierowcy. Była to jakaś lepka substancja, która przykleiła się do przedniej szyby jego ciężarówki i najwyraźniej była trująca. Już chwilę później zaczął on bowiem odczuwać nudności, suchość w gardle oraz drgawki, więc musiał zjechać na najbliższy parking, gdyż po prostu nie był w stanie kierować.* Mówi poszkodowany kierowca samochodu ciężarowego.⁸

To zupełnie nowa forma kradzieży dotychczas niespotykana na europejskich drogach. Jest to jednak kolejny dowód na to, że problem kradzieży istnieje i nadal jest to temat do dyskusji w ubezpieczeniach.

---

⁷ *Kradzieże z ciężarówek. Nowe metody, policja rozkłada ręce*, Dostęp [29.12.2016], <http://finanse.wp.pl/kat,1033703,title,Kradzieze-z-ciezarówek-Nowe-metody-policja-rozklada-rece,wid,17940375,wiadomosc.html?ticaid=118944>.

⁸ *Trujący żel rzucany na samochody ciężarowe – nowy sposób na kradzież ładunków i całych zestawów?*, dostęp [14.12.2016], <http://40ton.net/trujacy-zel-rzucany-na-samochody-ciezarowe-nowy-sposob-na-kradziez-ladunkow-i-calych-zestawow>.

5. Ubezpieczenie GAP

Złodzieje decydując się ukraść samochód nie mają informacji czy auto jest kupione za gotówkę, na kredyt czy jest to przedmiot umowy leasingowej. Jednak dla właściciela auta jest to istotna sprawa, ponieważ może zdarzyć się sytuacja gdzie posiadacz nie zastanie samochodu jednak ratę kredytu będzie musiał płacić nadal. Warto wspomnieć tutaj o ubezpieczeniu Guaranteed Asset Protection, która chroni przed ryzykiem wyżej wymienionej sytuacji. Jest to ubezpieczenie dodatkowe od utraty wartości pojazdu (bądź innej ruchomości). Zarówno w przypadku szkody całkowitej jak i kradzieży odszkodowanie wypłacane jest leasingodawcy lub kredytodawcy na spłatę pozostałych rat. Ubezpieczenie staje się korzystne szczególnie w pierwszym roku spłacania rat. Jeśli odszkodowanie będzie większe niż dług ubezpieczonego nadwyżka trafia właśnie do niego. Odszkodowanie z polisy GAP można uzyskać w przypadku, gdy: pojazd został skradziony i nastąpiła wypłata odszkodowania z AC, szkoda na pojeździe jest likwidowana z polisy AC lub OC sprawcy jako „szkoda całkowita”. Ochroną ubezpieczenia objęte są auta posiadające ważny dowód rejestracyjny, autocasco oraz pojazdy nowe lub używane produkowane nie więcej niż 5 lat wstecz od dnia zawarcia umowy.

Rodzaje ubezpieczenia GAP:

- *GAP Indeksowy – najbardziej powszechna forma ubezpieczenia GAP. Ubezpieczenie to pozwala na uzyskanie dodatkowego świadczenia, najczęściej w wysokości, nie większej niż 20% wartości odszkodowania z tytułu polisy komunikacyjnej lub wartości rynkowej samochodu oraz sumy ubezpieczenia określonej w ogólnych warunkach ubezpieczenia (OWU).*
- *GAP Fakturowy – inaczej GAP Pełny, najszersza i najlepsza z dostępnych form tego ubezpieczenia. Pozwala na otrzymanie 100% różnicy pomiędzy wartością fakturową pojazdu z dnia jego zakupu, a wartością przyznanego odszkodowania lub wartości rynkowej pojazdu z dnia wystąpienia szkody całkowitej. Tak samo jak w przypadku GAP Indeksowego, kwota świadczenia nie może dodatkowo przekroczyć sumy ubezpieczenia określonej w OWU.*
- *GAP Mix – połączenie GAP Fakturowego (najczęściej w pierwszych 2 latach) i Indeksowego (w dalszym okresie ubezpieczenia).*
- *GAP Finansowy – najrzadziej obecnie spotykana forma w umowach leasingu. Jego formuła zapewnia ubezpieczonemu wypłatę odszkodowania maksymalnie do wysokości różnicy pomiędzy wartością odszkodowania z polisy komunikacyjnej, a kwotą zobowiązania pozostającą do spłaty zgodnie z umową leasingu bądź kredytu. Z uwagi właśnie na zakres tej polisy, najczęściej można je spotkać w umowach kredytowych.⁹*

---

⁹ Ubezpieczenie GAP w leasingu – co to jest i czy warto?, Dostęp [10.01.2017], <http://www.leason.pl/ubezpieczenie-gap-w-leasingu-co-to-jest-i-czy-warto/>.

6. Podsumowanie

Statystyki zdecydowanie wskazują na spadek kradzieży pojazdów w Polsce co napawa optymizmem na przyszłe lata. Ważnym aspektem jest również właściwa reakcja zakładów ubezpieczeń tzn. tworzenie ubezpieczeń, które minimalizują ryzyko pozbycia się pojazdu niezależnie od jego wartości. Nie zapominajmy jednak, że problem nadal istnieje, a kradzieżami zajmują się często zorganizowane grypy przestępcze, które trudno wyeliminować. Kilkanaście lat temu ilość skradzionych pojazdów była ogromna między innymi po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Otwarcie się Polski na kraje europejskie spowodowało znaczny wzrost zaginionych aut co z biegiem lat stopniowo maleje. Należy jednak wspomnieć o tym, że 80 % pojazdów jest rozbierane na części, które sprzedawane są w sieci po niskiej, korzystnej dla konsumenta cenie.¹⁰ Tak jak zostało to wspomniane wcześniej, współcześni złodzieje samochodów to fachowcy i zarazem członkowie zorganizowanych grup przestępczych. Na korzyść amatorów cudzej własności działają również dostępne informacje w Internecie, dzięki którym można dowiedzieć się, gdzie kupić urządzenia do otwarcia pojazdu czy też jak zneutralizować immobiliser.

Reasumując problem kradzieży w Polsce jest wciąż znaczny. Na podstawie kradzieży zarówno aut osobowych, jak i ciężarowych autor chciał podkreślić istotę sytuacji kradzieży pojazdów. Profil potencjalnego złodzieja obecnie znacznie różni się od tego z lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Ten dzisiejszy to złodziej – fachowiec starannie przygotowujący się do swojej „pracy”. Skupiony na realizowanym celu oraz najczęściej mający już na sumieniu wcześniejsze, wielokrotne kradzieże bądź też udział w nich. Z biegiem lat zwiększa się wiedza grabieżców o nowych technologiach i zabezpieczeniach przed kradzieżą. Pozostaje jedynie nadzieja, że statystyki nie uspią czujności właścicieli pojazdów, a firmy ubezpieczeniowe nadal będą dążyć do niwelowania ryzyka przed kradzieżą.

---

¹⁰ *Kradzione części samochodowe trafiają na giełdę*, dostęp [13.01.2017], <http://www.bhp.org.pl/Article67.html>

Strony internetowe:

1. Kradzieże z ciężarówek. Nowe metody, policja rozkłada ręce, Dostęp [29.12.2016], <http://finanse.wp.pl/kat,1033703,title,Kradzieze-z-ciezarowek-Nowe-metody-policja-rozklada-rece,wid,17940375,wiadomosc.html?ticaid=118944>.
2. Kradzione części samochodowe trafiają na giełdę, dostęp [13.01.2017], <http://www.bhp.org.pl/Article67.html>
3. Mirosiński Adam, Kradzieże aut w 2015 roku. Jakie modele upodobali sobie złodzieje?, Dostęp [15.02.2016], <http://www.motofakty.pl/artykul/kradzieze-aut-w-2015-roku-jakie-modele-upodobali-sobie-zlodzieje.html>.
4. Przez tą kradzież o Osielsku usłyszał cały świat. Ciągłe szukają drugiego samochodu, Dostęp [04.12.2016], <http://eosielsko.pl/wiadomosci/283-mijaja-trzy-miesiace-od-kradziezy-dzieki-ktorej-swiat-uslyszal-o-osielsku-caly-czas-nie-odnaleziono-drugiego-samochodu>.
5. Trujący żel rzucany na samochody ciężarowe – nowy sposób na kradzież ładunków i całych zestawów?, dostęp [14.12.2016], <http://40ton.net/trujacy-zel-rzucany-na-samochody-ciezarowe-nowy-sposob-na-kradziez-ladunkow-i-calych-zestawow>.
6. Ubezpieczenie GAP w leasingu – co to jest i czy warto?, Dostęp [10.01.2017], <http://www.leason.pl/ubezpieczenie-gap-w-leasingu-co-to-jest-i-czy-warto/>.
7. Ubezpieczenie samochodu od kradzieży – ważny dodatek czy niewypał?, dostęp [13.12.2016], <https://ubezpieczamy-auto.pl/ubezpieczenie-samochodu-od-kradziezy>
8. Warta: pierwsze w Polsce ubezpieczenie AC dla klasyków, „Wprost”, 15.05.2015, <https://www.wprost.pl/506742/Warta-pierwsze-w-Polsce-ubezpieczenie-AC-dla-klasykow>.
9. Wróblewski T., Myszka W., Więcko M., Ubezpieczenia komunikacyjne AUTO-CASCO, https://rf.gov.pl/vademecum-klienta/abc-ubezpie-czen/Ubezpieczenia_komunikacyjne_AUTO_CASCO__149.